

**MEEQQAVUT
PILLUGIT
NUNAQARFINNI
ISUMAQATIGIISUTIT**

Asasavut nunaqarfimmi innuttaasut

Meeqqat inuusuttullu peqqissusiat aamma atugarissaarnerat siuarsarumallugu nunaqarfimmi innuttaasut ammasumik oqaloqatiginissaat, aamma qanittumik suleqatiginissaat Qeqqata Kommuniata kissaatigivaa.

Meeqqat ulluinnarni inuunerminni, aamma akunnerminni peqatigiinnissaminnut pitsaasumik aamma toqqissisimanartumik tunnga-veqarnissaannik qulakkeerinnittumik ataqatigiinnissamik aamma akisussaaffeqatigiinnissamik naleqartitat isumaqatigiissutinik suliaqarnermi suleqatigiinnissamut pingaaruteqatorujussuupput. Nunaqarfimmi pitsaasumik suleqatigiineq ilaatigut qinngasaarinermik/pimmatiginninnermik aamma aanngajaarniutinik atuinissamik pitsaaliuisooqataasinnaavoq, aamma meeqqanut inersimasunullu toqqissisimanermik atugarissaarnermillu pilersitseqataasinnaalluni.

Innuttaasut tamakkerlutik peqataaffigisutut misigisimasinnaasaannik nunaqarfimmi ataatsimoorfiit peqqissutsimik siuarsaaffiusut nakusassarneqarnissaat nunaqarfimmi isumaqatigiissutit aqqu-tigalugit suleqatigiissutigisinnaavasi.

Nunaqarfinni isumaqatigiissutit

Ukiq atuarfiusoq aallartikkaangat innuttaasunik ataatsimiisitsisoqartassaaq, nunaqarfimmi ataatsimoorfiit peqqissutsimik siuarsaaffiusut pillugit innuttaasut nunaqarfimmi isumaqatigiisummik suliaqartassallutik. Inassutigineqarpoq, nunaqarfimmi isumaqatigiissut ukiut tamaasa oqaluuserineqartassasoq, isumaqatigiissut allanngartinneqassanersoq, aamma pissutsinik nutaanik eqqarsaatigineqartussanik takkuttoqarsimanersoq tassani nalilerneqartassalluni.

Nunaqarfimmi isumaqatigiissut tassaavoq, meeqqassi ulluinnarni inuuneranni ataatsimoorussamik najoqqutassat, nunaqarfimmi innuttaasut suleqatigiissutigissallugit ataatsimoorlutik isumaqatigiissutigisimasaat. Isumaqatigiissut assersuutigalugu meeqqat ataatsimoorfiinut aamma atugarissaarnerannut, imigassamut aalakoornartortalimmut, hashimut aamma tupamut, aneerrissatut- aamma innarnissamut piffissaliussanut tunngasuusinnaavoq.

Nunaqarfimmi innuttaasut imminnut nuannariinnerat, aamma meeqqat pitsaasumik inuuneqarnissaat nunaqqatigiinnit tapersorsorneqartoq meeqqat malugisinnaagunikku pitsaasumik ataatsimoorutunit aamma tapersorsorneqassapput.

Nunaqarfimmi isumaqatigiissut meeqqanut inersimasunullu ikiorsiissutaa-voq. Nunaqarfimmi isumaqatigiissuteqaraanni ataatsimoorluni suliniuteqarnikkut meeqqat inuusuttullu peqqissusiat aamma atugarissaarnerat sammivigalugu siunnerfigalugulu suliniuteqartoqarsinnaavoq. Nunaqarfimmi innuttaasut tamakkerlutik tapersorsinnaasaannik tunngaviit erseqqissut pigineqarpata tamanna meeqqat toqqissisimanerannik kinguneqassaaq.

Nunaqarfimmi isumaqatigiissutip assinga nunaqarfimmi kommunip allaffianut tunniunneqassaaq.

Aarlerinaatinut- aamma illersuutitut pissutaasut

Meeqqat avatangiisiminni sunit tamanit sunnerneqartarput. Meeqqap avatangiisia pitsaasorpasuaarnik sunnersimaneqarpat taava meeraq peqqinnartumik ineriartussaaq. Meeqqap avatangiisiani illersuutaasutut ilisimaneqartut tassaapput ilaqtutat, ikinngutit, ataatsimoorfiit aamma sammisassat.

Aarlerinaatinut pissutaasut akerlianiipput – assersuutigalugu sammisaqartitsineranut atuarfimmilu peqataaneq ajornerit, aamma inersimasut tunniusimannigitsut. Avatangiiserisaaq pitsaanngitsorpasuaarnik sunnersimaneqarpat, taava meeqqap peqqinnangitsumik ineriartornissaa aarlerinaateqarpoq (takuum Takussutissiaq 1).

KAMMALAATIT/ UKIOQATIT

Aanngajaarniutit pillugit ileqqut
isummeriaatsillu peqqissut

Imigassartaqanngitsumik,
hashitaqanngitsumik
tupataqanngitsumillu
ataatsimoortarnerit.

Ilaqutariinni sammisani
assigiinngitsuni
peqataanerit

ILAQUATTAT

Angajoqqaat/ilaquttat
piffissamik pimoorussisut

Ulluinnarni meearlu
oqaloqatigiittarnerit

Angajoqqaamik/inersimasumik
tapersorsorneqarneq

Akisussaassuseqartunik
inersimasunik nakkutigineqarneq

Ilaqutariinni ataqatigiilluni
ataatsimooqatigiinerit
(ass. nereqatigiinnerit)

Unnukkut
angerlartarfiit.

Assiliaq 1: Meeqqap
avatangiiserisaani
aarlernaatinut aamma
illersuutitut pissutaasut
nalilersornissaannut
pingaarutillit tassaapput:
sunngiffik, ikinngutit,
atuarfik aamma anga-
joqqaat / ilaquttat.

ATUARFIK

Ataatsimoorfiit akuutitsisut.

Angajoqqaat/atuarfik
suleqatigiinnerat.

Angajoqaanut isumaqatigiissutit.

Siunnersorneqarnissamut
tapersorsorneqarnissamillu
periarfissaqarneq, assersuutigalugu
isumaginninnermut
siunnersortimik/skofefe-mik
atorsinnaatitaaneq.

SUNNGIFFIK

Inersimasunik toqqissisimanan-
tunik peqateqarluni sunngiffimmi
sammisassat aqqissukkat

Sunngiffimmi sammisassat akeqanngitsut
meeqanut 0-18-inut ukiulinnut

Atuareernerup kingorna atuarfimmiinneq:
timersorneq, piorsarsimassutsikkut, nutaanik
pilersitsinikkut il.il. Aamma ilaqutariit
peqataaffigisaannik.

Pingortitami sammisassat: piniarneq,
aalisarneq, sisorarneq, pisuttuarneq il.il.

Sunngiffimmi ornittakkani inersimasut
toqqissisimalersitsisunik
peqateqarneq.

Innuttaasut tapersersuinerat

Suleqatigiilluartoqartillugu atugarissaarnej pitsaanerpaamiittarpoq. Nunaqarfimmi meeqqat peqqinnartumik toqqissisimanartumillu nunaqarfimmi ataatsimoorfeqarnissaat nunaqarfimmi innuttaasut peqatigiillutik tapersersueqataaffigisinnaavaat.

Iliusissatut siunnersuutit:

- Nunaqarfimmi meeqqanut, inersimasunut aamma utoqqarnut ataatsimoorluni aaqqissuussinerit Meeqqat ilaat atugarissaanngikkaangata aaqqiissutissanik ujartuisarnissaq
- Nerisassanik isumaginnittoqatigiit
- Ukiup ingerlanerani nunaqarfimmi sammisassanik arlaqarnerusunik aamma nutaanik ataqatigiissaarinermik akisussaaffeqartussanik innunik marlunnik toqqaaneq

Ataatsimoorfiit peqataatsiffiusut

Innuttaasut peqataatsiffiusunik pilersitsinissamut akisussaaffimmik tigu-seqataagaangata tamanna meeqqanut pitsaalluinnartumik sunniuteqartarpoq. Atuarfiugaluarp, sunngiffimmi neqeroorutaagaluarpat imaluunniit angerlarsimaffiugaluarp.

Iliuserisassatut siunnersuutit:

- Ataatsimoorluni qaammammut ataasiarluni nereqatigiinneq
- Illup iluani aamma pinngortitami ataatsimoorluni sammisaqarnerit, soorlu isiginnaartitsineq, nipilersorneq, timersorneq, apummik ilusilersuineq, pinngortitami pisuttuarneq, piniarianeq, aalisarianeq, asimut illuaqqiarneq aamma pinngortitami ikumaartitsineq
- Nunaqarfimmi innuttaasut isiginnaartitsisinnaapput, saqqummersitsisinnaapput aamma katersortarfimmi/atuarfimmi tusarnaartitsinerinik aaqqissuussisinnaapput
- Sammisassanik assigiinngitsunik, soorlu isiginnaartitsinerinik, nipilersornermik aamma eqqumiitsuliornermik attaveqaatit atorlugit atuartitsinerit/pikkorissartitsinerit
- Kinguaariit akornanni unnukkut oqaluttuaqattaannerit Nalliuttunik malunnartitsinerit

Sunngiffimmi aaqqissuussamik sammisassat

Meeqqat aamma inuusuttut, sammisassanut peqqinnartunut aamma aaqqissuussanut peqataasartut, imigassamik aalakoornartortalimmik aamma tupamik atuinissamik toqqaannginnerusarput. Ilutigitillugu ataatsimoorfiit peqqinnartut aamma peqataatitsiffiusut meeqqat aamma inersimasut eqqarsartaatsimikkut peqqissuunissaannut siuarsaataasarput.

Meeqqat Qeqqata Kommuniyani sunngiffimmi sammisassanut peqataa-nissaat akeqanngilaq.

Iliuserisassatut siunnersuutit:

- Meeqqat timersornikkut peqatigiiffinnut, nipilersornermik ilinniar-nermut, isiginnaartitsinermut imaluunniit sunngiffimmi soqutigisanut allanut peqataanissaannik tapersersorlugillu kaammattukkit
- Nunaqarfimmi innuttaasut meeqqat sunngiffiannik soqutiginninner-minnik takutitsillutillu ataatsimoorluni aaqqissuussanut assigiinngit-sunut peqataasassapput
- Nunaqarfimmi innuttaasut meeqqat sunngiffimminni sammisaqarne-ranni tapersersuillutillu kajumissutsiminnik suleqataasassapput

Ikinngutit

Meeqqanut allanut, aamma taakku ilaquutaannut pitsaasumik atassuteqalernissap eqqumaffigineratigut inersimasut meerartamik ikinnguteqarnerannik tapersuisinnaapput, aamma taamaalillutik pitsaasumik ataatsimoorfeqalernissamut ikiuullutik.

Meeqqat aamma inuusuttut, ilaquttatik ilagalugit piffissamik annertuumik atuisartut, aamma tapersorsorneqartut ataatsimoortunit tatineqarnerminni akerliunissaminnut sannginerusarput, aamma pitsaanngitsumik pissusilersuuteqalernissaminnut aarlerinaateqannginnerusarlutik.

Iliuserisassatut siunnersuutit:

- Nunaqarfimmi meeqqat, inersimasut aamma innuttaasut allat peqataaffiginnaasaannik ilaquitariit akornanni sammisassaqartitsinernik suliaqarit
- Meerarisannut, aamma taassuma ikinngutaanut maligassiuisuulluarit
- Assersuutigalugu inuissortut nalliuttorsiutiginissaannut ataatsimoorlusi isumaqatigiissusioritsi.
- Assersuutigalugu isumaqatigiissinnaavusi, atuaqatigiit tamarmik, imaluunniit allatut iliorluni nukappiaqqat tamarmik imaluunniit niviarsiaqqat tamarmik qaaqquneqassasut, taamaaliornikkut meeqqat arlaannaalluunniit ataatsimoorfiup avataaniissanngimmata
- Erseqqissunik killiliigit

Qinngasaariseq/pimmatiginnitarneq

Ataatsimoorfik peqataatitsiffiullunilu sanngisooq qinngasaarinermik/pimmatiginninnermik pitsaaliussutaassaaq. Ataatsimoorfiit pitsaasut inersimasutut tapersueqataaffigisinnaavasi.

Iliuserisassatut siunnersuutit:

- Meeqqat inersimasullu allat pisuni tamani kusanartumik oqaluuseralugillu oqaluutikkitt Nunaqarfimmi meeqqat akornanni ataatsimoorluni sammisaqartarnerit qanoq ingerlanersut
- ammasumik apeqqutigiuk
- Meerarisavit ataatsimoorfimmu akootinneratigut isummanik aamma assigiingissutinik ataqqinnillunilu paasinninnissaanik ilitsersoruk
- Meeqqat akornanni ajornartorsiuteqarpat, imaluunniit oqaloqatigiisutigerusutassinnik takkuttoqarpat immissinnut sianerfigeqatigiinnissassinik isumaqatigiigitsi
- Ajornartorsiutinik, atuartut akunnerminni aqqikkuminaatsitaannik, takkuttoqarpat atuafik attavigiuk

Aneernissamut- aamma innarnissamut piffissat

Meeqqat atuartitsinermi pissarsiaqassagunik unnuami pitsaasumik sivi-suumillu sininnissartik pisariaqartippaat. Taamattumik aalajangersimasunik innartarfeqarnissaat pingaaruteqarpoq. Innarnissaq nalunaaquttap akunneranik ataatsimik sioqqullugu attaveqaatit elektroniskiusut (soorlu mobili aamma iPad-i) atornissaat pinaveersaartiguk, taakku sininnermut akornutaasarmata.

Meeqqat quliniit aqqaneq-marluk tikillugit ukiullit ullup unnuallu ingerlanerani nalunaaquttat akunnerini qulit missaannik sivisussusilimmik sinittariaqarput.

Meeqqat 13-iniit 16-it tikillugit ukiullit ullup unnuallu ingerlanerani nalunaaquttat akunnerini qulingiluanit qulit missaannik sivisussusilimmik sinittariaqarput.

Iliuserisassatut siunnersuutit:

- Meeqqat unnukkut qassinut angerlareersimanissaat, aamma meeqqat qaqugukkut sinilereersimanissaat pillugit nunaqarfimmi innuttaasut ataatsimoorussamik isumaqatigiissutuliussapput.

Imigassaq, tupa, sukuluut, e-cigaretsit aamma hash

Meeqqat imigassamik aalakoornartortalimmik, hashimik, tupamik, sunoorsinik/snusinik aamma e-cigarettinik atuisunngunnginnissaat pissutissaqarluarpoq.

Nunaqarfimmi innuttaasut imigassamut aalakoornartortalimmut, hashimut, tupamut, sunoorsinut/snusinut aamma e- cigarettinut ataatsimoorussamik isummerfiginnippata meeqqat aangajaarniutinik atuinnginnissaannik tapersersussavasi.

Iliuserisassatut siunnersuutit:

- Maligassiulluarlusi meeqqap 18-it inorlugit ukiullip imigassamik aalakoornartortalimmik aamma tupamik pisisinnaanerata inerteqqutaanerani inatsit malissiuk
- Atuaqatigiiit festerneranni inersimasumik najuuttoqartassasoq isumaqatigiissutigisiuk Imigassaq aalakoornartortalik, hashi aamma tupa atuarfimmi festernermit akuusussaangitsut
- isumaqatigiissutigisiuk
- Ataatsimoorluni isumaqatigiissut pillugu meeqqat oqaloqatigisigii
- Meeqqasi pillugit ernumassuteqarussi, imaluunniit isumaqatigiissutersi unioqqutinneqartoq paasigussiuk immisinnut qanoq attaveqarfingissa-nerlusi isumaqatigiissutigisiuk

ATORTUT

Innuttaasut isumaqatigiissutaat pillugit atortut uku Qeqqata-modelia ilanngullugu ineriartortinneqarsimapput. Qeqqata-modelia Qeqqata Kommuniata, Paarisap aamma Kalaallit Nunaanni Innuttaasut Peqqissusiannik Ilisimatusarfiup akornanni suleqatigiinnermit aallaaveqarpoq. Periuseq taanna Islandimi pinaveersaartitsinermik peqqissutsimillu siuarsaalluni suliaqarnermit isumassarsiorfiuvoq, tassani meeqqat inuusuttuaqqallu inuulluataarnerisa peqqissusaasalu siuarsarneqarnissaat kiisalu aangajaarniutinik tupanillu atuinerup apparsarneqarnissaa anguniagaalluni.

Assit: Christian Klindt Sølbeck
Layout: irisager.gl